

ARTICULUS QUARTUS,

INTRINSECA MATERIAE INERTIA.

691. OBSERVATIO I. Certum & manifestum est, existeret actionem aliquam, in Natura materiali: quæcumque sit illius actionis causa. Utrum actio illa existentiam suam trahat ab ipsam materia, an ab aliqua alia causa, paucis expendimus.

I. Imperitum vulgus, cui plerumque solemne est ponere omne judicium in sensibus, ipsimet materiae sine examine attribuit, quam in ipsa videt actionem.

Non multum absimile est istud judicium recentiori quorundam Huronum judicio: apud quos existimabatur Acus aurea horologii rotati, per virtutem sibi intrinsecam, horas notare fideliter, & tempus exacte dividere.

II. Ingenia philosophica, quibus solemne est & res expendere & rerum causas indagare, experientia & executatione ipsis irradiante, intrinsecam omnem Materiae activitatem denegant: Materiam ut in seipsa mere passivam & inertem habent; & omnem ipsius actionem attribuunt generalibus quibusdam legibus, quæ nihil aliud sunt nisi stabiles & efficaces quædam voluntates supremi Naturæ auctoris & arbitrii.

Juxta priorem sententiam, quæ est veterum propè omnium Philosophorum, Materia est *causa efficiens* omnis actionis quæ in ipsa deprehenditur.

Juxta sententiam posteriorem, quæ est Cartesii, Newtonis, Malebranchii, & sagacissimorum prope omnium recentioris Philosophiae Luminum, Materia non est nisi *causa occasionalis* sive *omnis actionis*.

692. OBSERVATIO II. Triplicem duntaxat speciem actionis cognoscimus; nempe, *cogitare*, *velle*, *moveare*: triplices autem actionis istius, incapax est materia.

I. Materiam esse essentialiter incapacem omnis cogita-

tionis & cognitionis, omnis sensationis & sensus, demonstratum est superius. Ergo, ex hac jam parte, omni intrinseca actione caret & ex se mere iners est materia (493 & 494).

II. Materiam esse essentialiter incapacem omnis volitionis, per se patet. Nam omnis volitus essentialiter supponit aliquam cognitionem, aliquem affectum & sensum ex cognitione enascentem; juxta axioma istud philosophicum: *nihil volitum, quin præcognitum*. Ergo, cum materia sit omnis cognitionis & sensus essentialiter incapax: ex hac iterum parte, omni intrinseca actione caret & ex se mere iners est materia.

III. Materiam esse omni motui producendo imparem, & Deum esse unicam motus omnis causam efficientem, demonstratum est superius. Ergo, ex hac tandem parte, omni intrinseca actione caret & ex se mere iners est Materia (547). Ergo, sub omni respectu, actionem omnem & omnem activitatem intrinsecam à se excludit Materia: ergo *intrinseca Materiae proprietas est Inertia*.

693. OBSERVATIO III. Certum & manifestum est, materiam esse *causam physicam motus*, non equidem efficientem, sed mere occasionalem. Pendere videtur Materiae motus & actio omnis, à triplici Naturæ Lege generali, nempe à lege Impulsionis, à lege Attractionis, à lege Affinitatis.

I. Voluit & sancivit auctor Naturæ Deus, ut quoties impelletur corpus aliquod in corpus sibi obvium; toties in corpore impellente deperdatur & in corpore impulso enascatur talis quantitas Motus. Ecce tibi legem *Impulsionis*, & unam ex causis occasionalibus Actionis illius quæ à nobis indesinenter observatur in Natura materiali.

II. Voluit & sancivit auctor Naturæ Deus, ut quoties duo sibi coexistent corpora; toties alterum tendat ad alterum, juxta fixam quæcumque molium & distantiarum proportionem. Ecce tibi legem *Attractionis*, & unam ex causis occasionalibus Actionis illius quam in Natura omni materiali indesinenter deprehendimus, & quam in Globis cœlestibus præcipue miramur.

Generali illa Attractionis lege, nullum sensibilius & efficacius est Medium ad demonstrandam Dei Naturæ universæ indesinenter præsidentis existentiam. Manifestissimum enim est infinita intelligentia simul & activitate opus esse instanti quolibet, ut suum permanenter effectum sortiatur fundamentalis hæc naturæ lex.

III. Voluit & sancivit auctor Naturæ Deus, ut partea constituentes aut integrantes quorundam corporum, in distantiis à se invicem infinite parvis, specialem aliquam haberent ad se invicem tendentiam, vi cujus inter se unirentur & sibi tenaciter adharescerent. Ecce tibi legem Affinitatis, cui maximus est influxus in permanentem efformationem & dissolutionem & renovationem regni omnis animalis & vegetalis & mineralis.

IV. Hinc vides quomodo stare possit cum intrinseca Materiæ Inertia, regularis & permanens hæc Actio, quam in ipsa observamus. Actionem hanc occultis totidem materiæ qualitatibus attribuit imperitum vulgus: generalibus quibusdam Naturæ Legibus, seu primitivis & permanentibus quibusdam supremi Naturæ auctoris voluntatibus, attribuit sana omnis Philosophia.

ARTICULUS QUINTUS.

INTRINSECA MATERIÆ HOMOGENEITAS.

694. OBSERVATIO. Disputari solet inter Philosophos, homogeneane an heterogeneæ sit in variis corporibus materia: id est, sintne similis naturæ, an naturæ dissimilis, Elementa quibus conflantur diversa corpora (*).

I. Quæritur scilicet an elementa aurum constituentia,

(*) ETYMOLOGIA. Homogeneus: ejusdem generis, seu ejusdem naturæ & speciei: ex vocibus græcis *homos* idem, & *genos* genus. Heterogeneus: alterius generis, seu alterius naturæ & speciei: ex vocibus græcis *eteros* alter & *genos* genus.

verbi gratia, ita sint ex natura & essentia sua aurum: ut non possint, aliam recipiendo molem & figuram, in ferrum, in aquam, in aerem, in lumen, à Deo immutari.

Quæritur similiter an elementa aquam constituentia, ita sint aqua ex natura & essentia sua: ut non possint, aliam recipiendo figuram & molem, in arenam, in lapidem, in sacharum, in frumentum, in aurum aut cuprum, Deo volente & jubente, converti. Idem dictum esto de aliis variorum corporum elementis.

II. Opinantur recentiores plerique Philosophi, materiam esse in omnibus corporibus homogeneam; seu, primigenia divisorum corporum elementa esse in se omnia naturæ omnino similis; & non fieri inter se dissimilia & heterogenea, nisi per diversitatem suæ molis & suæ figuræ, quæ sunt aliquid ipsis accidentale. Opinantur scilicet, quod primigenia hæc elementa quæ nunc constituant aurum, loco auri, constituisserent aquam: si prioribus fuisse eadem moles & eadem figura, quæ est posterioribus.

PROPOSITIO.

695. Verisimillimum est materiam esse in omnibus corporibus homogeneam.

DEMONSTRATIO. Ut verisimillimum sit Materiam in omnibus corporibus esse homogeneam, seu ejusdem naturæ & speciei; duo hæc requiruntur & sufficient: scilicet, ut nulla ratione efficaci constet materiam esse in natura sua heterogeneam; & ut demonstretur posse omnem Naturæ materialis varietatem ex materia in se homogenea resultare. Dari autem utramque hanc conditionem, sic paucis certum manifestumque facimus.

I. Certum & manifestum est nulla efficaci ratione constare quod materia sit in variis corporibus heterogenea.

Talis enim efficax ratio duceretur, ab experientia, vel à speculatione: neutrum autem dici potest. Non prius: tantæ enim tenuitatis sunt primigenia materia elementa,

ut experimentali nulli posint unquam observationi patere. Non posterius: tam facile enim explicatur varietas corporum, ope materiae in natura sua homogeneæ, quam ope materiae in natura sua heterogeneæ; ut modo patebit. Unde, juxta axiomam illud philosophicum, quo docemur non multiplicanda esse principia sine necessitate: admittenda non est multiplex elementorum materialium species, ubi unica sufficit species.

II. Certum & manifestum est posse omnem naturæ materialis varietatem ex materia in se homogenea resultare.

Nam, ut producatur & subsistat qualiscumque in corporibus varietas: sufficit, quod elementaria ipsorum principia sint diversa in ratione molis & in ratione figuræ; & quod voluerit & sanciverit auctor & arbiter Naturæ Deus, ut elementares illæ moles & figura sint agentibus creatis inseparabiles & immutabiles.

Sicut ex homogenea vitri liquefacti massa, varias corporum moles & figuræ efformare solet peritus in hac parte Artifex: sic ex materia in se eadem & homogenea potuit auctor Naturæ Deus efformare elementa infinite varia, tum in ratione molis, tum in ratione figuræ, quæ futura sint variorum omnium principia corporum.

Poterunt enim elementaria hæc Principia esse inter se in ratione molis, ut 1 ad 1, ut 1 ad 2, ut 1 ad 7, ut 1 ad 49, ut 1 ad 100 aut ad 1000, & sic in infinitum. Poterunt etiam elementaria hæc Principia esse inter se in ratione figuræ, ut globus est ad cubum aut ad conum aut ad pyramidem aut ad anchoram; ut corpus politum est ad corpus asperum; & sic de aliis.

Porrò, evidentissimum est quod aggregatum elementorum sphericorum, quibus erit summa tenuitas & perfecta politura, sit longe diversum, tum in se, tum quoad nos, ab aggregato elementorum quibus erit diversa moles, diversa figura, diversa combinatio. Idem dictum esto de alio quolibet elementorum aggregato.

III. Ergo ex materia in se homogenea, sed variis molibus & configurationibus donata, resultare potest quæcumque elementorum varietas.

Ergo ex Elementis in natura sua homogeneis, & in sua duntaxat mole & configuratione heterogeneis, resultare potest quæcumque corporum varietas.

Ergo, si voluerit & sanciverit auctor Naturæ Deus, ut stabilis & indestructibilis sit primitiva hæc elementorum materialium moles & figura: ab illa Dei voluntate permanente resultabit elementorum immutabilitas & Naturæ materialis stabilitas.

Ergo, ad reddendam rationem immutabilitatis in Elementis materialibus, stabilitatis in Natura materiali, non necessaria est materia in se heterogenea; sufficit materia in se homogenea. Q. E. D.

OBJECTIONES SOLVENDÆ.

696. OBJ. I. Si Materia esset in se homogenea; materia auri aut plumbi aut lapidis, non differret à materia aquæ aut aeris aut luminis: ac proinde, varia omnia corpora possent alia in alia transmutari, plumbum in aurum, terra in aerem aut in lumen, & sic de ceteris; nullaque foret in tali hypothesi, Naturæ materiali certa & fixa stabilitas: falsum consequens, ergo & ant.

Probo maj. Si materia sit in se homogenea, elementa aurum constituentia non differunt ab elementis plumbum aut terram aut querum aut aerem constituentibus, nisi per accidentalem & amissibilem aliquam molis & figuræ diversitatem: ergo possent omnia materia elementa in aerem, verbi gratia, transmutari; atque ita nulla foret Naturæ materiali certa & fixa stabilitas.

RESP. Dist. maj. Si materia esset in se homogenea, materia auri aut plumbi aut lapidis, non differret à materia aquæ aut aeris aut luminis; non differret, inquam, in ratione materiae, conc. maj.: non differret in ratione molis & figuræ non amittendæ, nego maj.; & sic dist. min., nego cons.

I. Ut detur diversitas elementorum, in auro & in aqua:
Tom. II.

sufficit quod elementis aurum constituentibus sit moles & configuratio diversa, à mole & configuratione quæ inest elementis aquam constituentibus.

II. Ut aurum non possit in aquam mutari, aut aqua in aurum: sufficit quod voluerit auctor Naturæ Deus, ut data utriusque huic elementorum speciei moles & configratio sit stabilis & immutabilis. Ab hac Dei voluntate resultabit *insecabilitas & immutabilitas elementorum*.

III. Talis elementorum primitivorum moles & figura est quidem ipsis accidentalis: quia, quantulacumque supponatur ipsorum moles, possunt absolutè novis patere divisionibus; quæ primitivam ipsorum molem & figuram immutarent (680 & 682).

At velle & sancire potuit auctor & arbiter Naturæ Deus, ut primitiva elementorum moles & figura, licet in ipsis accidentalis, licet in ipsis absolutè mutabilis, in ipsis non mutaretur, in ipsis staret invariabilis.

Hinc sua Naturæ materiali stabilitas. Hinc impossibilitas, quod elementa terræ convertantur in aerem: quod elementa terræ & aquæ & aeris convertantur in lumen; quod Natura materialis desinat esse id quod ipsa est, & quod ipsam esse exigunt insecabilia & immutabilia ipsius elementa.

697. INST. I. In nostra sententia, aurum non differet à plumbō aut à lapide, verbi gratia; nisi quia elementis aurum constituentibus moles & configuratio diversa est, à mole & configuratione elementorum plumbum aut lapidem constituentium.

Ergo, si elementa aurum constituentia perderent primitivam suam molem & figuram, aurum desineret esse aurum. Ergo si elementa plumbi aut lapidis induerent molem & figuram elementorum aurum constituentium, lapis aut plumbum fieret aurum.

RESP. Conc. totum argumentum: conc. scilicet ant. & utramque ejus consequentiam. Sed nego utriusque conse-

quentia suppositum: nego scilicet quod detur agentibus creatis immutare primitivam hanc elementorum molem aut configurationem, quam stabilem & immutabilem jussit esse auctor Naturæ Deus.

698. INST. II. Excruciata sunt modis propè infinitis metalla, & in varias omnis generis combinationes ope ignis acta; & tamen, mutata in ipsis elementorum suorum combinatione, nulla in ipsis facta est naturæ mutatio: aurum non desiit esse aurum, plumbum non desiit esse plumbum; & sic de reliquis. Ergo metallæ debent intrinsecè differre, secundum materiam qua constant: ergo materia metallorum debet esse heterogenea in se & secundum suam naturam. Idem de aliis dictum esto corporibus.

RESP. Nego quod unquam mutata sit ea elementorum moles & figura & combinatio, per quam corpora differunt alia ab aliis, & quam voluit esse stabilem & immutabilem Deus.

699. INST. III. Gratis & sine fundamento supponitur hæc Elementorum primitivorum insecabilitas: ergo per seipsas ruunt illæ omnes responsones & solutiones, quæ in tali insecabilitate fundantur.

RESP. Nego ant. In omni hypothesi, hanc elementorum primitivorum insecabilitatem supponit & demonstrat *stabilitas Naturæ visibilis*.

Si enim abrumpi & conteri possent illorum elementorum facies & anguli: elementa aeris & aquæ & luminis, per suum motum & affixum continuum, quotidie deterrentur & imminuerentur. Unde, aer in dies subtilior, subtilius aqua, subtilius lumen, fieret; & sic mutatio tandem sensibilis in rerum natura appareret: quod experientia non consonat.

Adde quod, si possent hæc elementa, secari & dividiri; fieri posset ut omnia materia elementa, abrasio angu-

lis, fierent rotunda: unde omnis periret Naturæ harmonia & varietas, nec ullum corpus ab alio differret sensibiliter.

700. INST. IV. Alterari & dissolvi elementa corporum, tum ope combustionis, tum ope putrefactionis, quotidiana docet experientia: ergo inseparabilia & immutabilia non sunt hæc corporum elementa.

RESP. Nego ant. Nulla docet experientia quod alterentur & dissolvantur elementares illæ partes materiæ, ex qua- rum unione & combinatione constant varia corpora. Docet experientia per combustionem aut per putrefactionem, dissolvi compositum, dissolvi integrantes compositi partes: non docet experientia dissolvi partes compositi constituentes, quales sunt elementares moleculæ aeris, luminis, ignis, aquæ, terræ.

701. OBJ. II. Ideo materiæ attribuimus homogeneitatem, potius quam heterogeneity: quia opinamur Deum non multiplicare entia & principia sine necessitate; quia opinamur Deum agere juxta vias & leges in se simplicissimas. Sed hæc ratio nulla est: quod sic probatur, tum argumento speculationis, tum argumento facti.

I. An minus sese divitem & magnum exhiberet omnipotens Naturæ auctor Deus, multiplicando prodigum in morem principia rerum; quam eadem rerum principia contrahendo & restringendo avarum in modum; ut rerum effectus in immensum multiplicet & variet?

II. Simplicius erat creari Mundum instanti uno, quam spatio sex dierum, & tamen, modo posteriori creatus est Mundus: ergo non agit semper Deus juxta vias & leges simplicissimas.

RESP. Conc. maj. & nego min. Talem agendi modum omnipotenti Naturæ auctori attribuere nunquam desit philosophia, sive antiqua, sive recens.

I. Ad priorem probat. dico quod Deus, multiplicando

sine necessitate principia rerum, sese exhiberet minus sapientem.

II. Ad posteriorem probat. dico Deum nulla necessitate absoluta teneri ad agendum semper modo absolute simplicissimo, qui modus repugnaret: sed Deum dicendum esse operari omnia per vias & leges simplicissimas, ubi nulla ratione efficaci constat ipsum aliter egisse.

Porrò constat testimonio positivo & infallibili, nempe divina revelatione, Mundum fuisse creatum spatio sex dierum: nulla autem ratione efficaci constat materiam esse in natura sua heterogeneam. Nulla igitur nobis ratio est affirmandi aut suspicandi quod, in creatione materiæ, recesserit Deus ab iis legibus quæ sunt magis simplices & universales; & juxta quas regi permanenter Mundum universum observamus. Unde, materiæ attribuenda est homogeneity, potius quam heterogeneity.

702. OBSERVATIO. I. Ex omnibus Scientiis humanis efformatur & resultat quasi catena indefinitè extensa, cuius annuli sunt omnes inter se necessariò innexi; & cuius primus annulus est Metaphysica. Primum hunc tolle annulum, nempe Metaphysicam; & in quo stent cæteræ omnes Scientiæ, prorsus nescies.

Quid relationis sit Physicam inter & Metaphysicam, in quo conveniat & in quo discrepet utriusque objectum; paucis expendimus & exhibemus.

I. Physicæ objectum est Mundus iste aspectabilis, in se metipso spectatus; id est, consideratus in iis principiis physicis quibus constituitur, in iis proprietatibus materialibus quibus specificatur, in iis generalibus motus legibus quæ cum ipso incorporantur, quæque ipsi permanentem actionem & subsistentiam: quia in iis omnibus objectum sensibile, seu objectum testimonio & relationi Sensuum patens & pervium, est aspectabilis iste Mundus.

Metaphysicæ objectum est Mundus idem aspectabi-

lis, spectatus in suis essentialibus relationibus ad causam increatam & creatricem, infinitè activam & intelligentem à quo primitivam suam receperit existentiam, & cui regularem & permanentem suam debet actionem: quia causa hæc increata & creatrix, quæ hic & nunc incumbit cognoscenda, & cuius ad cognitionem tam naturaliter & efficiaciter dicit Mundi hujus aspectabilis observatio; non est objectum in se sensibile.

Sub hoc respectu & in iis omnibus quæ ad Dei theoriam pertinent Metaphysica est quasi præparatio & introductio necessaria ad Physicam: incipit ista, ubi illa de-
sinit.

II. Physicæ objectum sunt generales Naturæ Leges, consideratæ quatenus Naturæ huic aspectabili incorporatæ, quatenus in ipsius constitutionem & actionem ingredientes: quia sub hoc respectu sunt objectum in se sensibile.

Metaphysicæ objectum sunt generales eadem Naturæ leges, consideratæ quatenus primitivæ totidem voluntates entis increati & creatoris: quia sub hoc respectu, ad quem necessariò dicit & in quem necessariò relabitur philosophica omnis ipsarum analysis non sunt objectum in se sensibile.

III. Physicæ objectum est regnum animale, sub eo omni respectu in quo phænomena exhibet sensibus patentia; qualia sunt variarum omnium specierum animalium organisationis varia, varium incrementum, varia dissolutio, reproduc-
tio, magnitudo, figura, & sic de reliquis.

Metaphysicæ objectum est regnum idem animale, consideratum in suis essentialibus relationibus ad Substantiam sensitivam & intelligentem in Homine, ad Substantiam sensitivam & non intelligentem in Brutis: quia Substantia hæc sensitiva, sive intelligens, sive non intelligens, quam nece-
ssariò supponunt innumera Regni animalis phænomena, non est objectum in se sensibile.

IV. Inde apparet cur & quomodo ad Metaphysicam essentialiter referatur theoria regni animalis propter principium ipsius sensitivum: ex quo principio innumera enas-

cuntur phænomena quæ non possunt attribui generalibus Mechanicæ Legibus, seu generalibus illis Naturæ Legibus ex quibus resultat omnis actio simplicis materiæ.

Ad Metaphysicam non referuntur eodem modo Regnum vegetale, Regnum minerale, Natura in genere inanima: in quibus omnia phænomena pendent ex simplicibus Mechanicæ legibus, nullumque supponunt constitutivum à materia distinctum.

703. OBSERVATIO. II. In omnibus Scientiis humanis, in eo consistit Ars scientifica, ut à cognito deveniatur ad incongitum, per viam inductionis & ratiocinii: ab aliis scientiis in hoc non differt Physica.

I. Certum est experientiam & observationem esse fundamen-
talem totius Physicæ basim: nullum enim humanae menti innatu-
mum est principium, ex quo varias corporum proprietates
variumque existendi & agendi modum, possit deducere.

At in sola experientia & observatione non consistit Phys-
ica: quandequidem, datis quibuscumque experimentis &
observationibus in se certissimis, superest ut ex cognitis
phænomenis, ad incognitas phænomenorum causas assurga-
tur; superest ut ex notis quibusdam rerum annullis, dete-
gatur generalis rerum catena; superest ut ex particularibus
aliquot cognitionibus, ad universalem Naturæ cognitionem
deveniatur: in quo consistit Physica.

Unde, experientia & observatione dantur Physicæ
quasi puncta quædam fixa & certa, in quibus licet ipsi tu-
tum fingere pedem; & ex quibus licebit ipsi assurgere &
avolare ad sanctuarium veritatum generalium & abstracta-
rum, quæ solæ philosophicam constituant Scientiam. Quod ut præstet & assequatur Physica, in auxilium suum advo-
cat principia metaphysica: quibus irradiantibus, varias suas
cognitiones ab experientia & observatione emanantes disse-
cat universalisat, inter se concatenat. Atque ita, in objec-
tis physicis operatur Physica: ut operari solet Metaphysica
aut Geometria in objectis merè metaphysicis aut geometri-
cisis.

II. Certum est Physicam esse scientiam essentialiter dependentem, tum ab observationibus experimentalibus, tum à speculationibus metaphysicis: quandoquidem, sine prioribus, nihil certi & fixi in se habet; sine posterioribus nihil abstracti & universalisati.

704. CONCLUSIO. Ex iis omnibus quæ hactenus exposita & stabilita sunt in philosophicis istis institutionibus, manifeste sequitur & resultat:

I. Metaphysicam esse Scientiam humano ingenio maximè necessariam: tum quia ipsi objectum est, id omne cuius vera & perfecta cognitio maximè interest Hominum; tum quia ipsa est quasi fax quadam universalis, qua in omnibus aliis Scientiis irradiari & regi opus est humanum Intellectum.

II. Metaphysicam esse Scientiam minus difficilem, minus imperviam humanae Menti, quam vulgo existimatur: quandoquidem nihil est in Institutionibus istis metaphysicis, quod exorbitet capacitatem Ingenii ullius in se recti & solidi, in se & per se cogitare nati.

III. Falsa haberi judicia de Metaphysica; ubi spectatur illa tanquam immensus quidam abyssus, solido omni fundamento destitutus, tenebris & scopolis circumundique hirsutus: quandoquidem talis non est Metaphysica, nisi in opacis & indigestis ideis tenebrosorum quorundam Philosophorum, quibus denegatum est ipsam concipere & exhibere qualis est in semetipsa; scilicet, ut plausibilibus innixam principiis, ut in sua omni sublimitate & subtilitate simplicissimam, ut amicam humari omnis Ingenii facem, ut omni soliditati & luci & amoenitati patentem.

IV. In Institutionibus istis Philosophicis contineri metaphysicam omnem Philosophiae partem; eamque proinde omnem Philosophiae partem, circa quam maximè interest irradiari penitus humanum Ingenium.

Si quid in philosophico hoc opere deprehendatur, quod videatur esse minus utile; facilimè poterit illud omitti: si quid in ipso videatur desiderari, quod utile aut net-

cessarium judicetur; non difficilius poterit illud, instar supplementi, ipsi addi: juxta vulgare istud adagium, facile est Inventis addere; demere, facilius.

Idem intelligendum & dicendum est de gallicis Philosophicis Elementis, quæ gallicè aut latinè consocianda esse philosophicis istis Institutionibus censuimus & monuimus: ut ex utroque illo opere feliciter resultet simplicissima & utilissima ad usum Seminariorum & Collegiorum Philosophia.

ALPHABETICA RERUM TABULA,

Cujus ope, instar Dictionarii philosophici
erit totum istud Volumen; & in qua, non
ad Paginas, sed ad Res ipsas referuntur
Numeri rerum indices.

A. B.

- A**BSTRACTIO METAPHISICA,
19, 340, 344.
Abstractum & Concretum, 17
& 223.
Absurditas, 11.
Accidentia modalia, seu Modifi-
cationes rerum acciden-
tales, 330, 328, 666, 668.
Accidentia absoluta, seu Sen-
sibilitas Corporum, 664,
666, 671, 673.
Actus & potentia, 74 & 525.
AMOR PROPRIUS: ipsius influ-
xus in humanas omnes
Cupiditates, 643.
ANIMA HUMANA: substantia
spiritualis, immortalis, li-
bera, 494, 498, 511, 524.
Ipsius Facultates, 534,
536, 538.
ANIMA BELLUINA: substantia
immaterialis, & non spi-
ritualis, 561, 562, 565,
- 567, 573, 575.
Antecedens & Consequens, in
Entimemate, 21 & 258;
in propositione condicio-
nali, 247 & 284.
Apparitiones miraculosæ, 138.
ARTES & Scientiæ: ipsarum
natura & objectum, 98 &
101.
Atheismus, 388, 402, 408.
Quas inepte & absurde
causas Religioni attribuat,
402, 429, 576, 587.
Attoni æternæ, 389, 390,
415.
Attributa & Proprietates En-
tiūm, 347. *Attributum*
propositionum, 23, 210,
216. *Attributa Dei abso-*
luta & relativa, 440, 441.
Auctoritas, divina & huma-
na, 161 & 163.
Automata 561, 569, 570.
Axiomata philosophica, 4 & 5.
Beatitude, objectiva & forma-